

ZONDAG 3 SEPTEMBER.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 's weks wordt uitgegeven, en wel op Dingsdag, Vrijdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is f5 in de drie maanden.

De prijs der Advertentie, van een tot vijf regels, f1.00, en voor elke regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

De verklaring der Eerste Kamer.

Toen de heer DONKER CURTIUS, bij gelegenheid zijner nederlaag in de Eerste kamer, zijnen beruchten brief schreef, in welken hij, met verkrachting van alle constitutionnele vormen den Koning als *Deus ex machina* te hulp riep om hem uit de lastige positie te verlossen, in welke zijne eigene onbedachtzaamheid hem gebragt had, zeiden wij reeds dat, al zocht het ministerie zich ook zulks te verbloemen, de zege in alle opzichten aan de zijde der Eerste Kamer was verbleven. De heer DONKER erkende, dat hij geheel gedecontanceerd was, dat hij op geenerlei tegenstand, op geenerlei beletselen gerekend had, dat hij gemeend had, dat hij als een andere CAESAR, zich slechts had te vertoonen, om alles voor zich te zien in het stof vallen. Na twee dagen gepruild te hebben, resigneerde de minister zich en bleef, zich troostende, dat er, bij slot van rekening, toch niets verloren was . . . . . *sauf l'honneur*.

Alsof het ministerie door zijne vreemde houding nog niet genoeg gedemoeilidigd was, heeft het, door de verklaring dezer dagen van de Eerste Kamer uitgegaan, den genadeslag ontvangen. De Eerste Kamer heeft dien ongelukkigen brief aan den Koning op eene wijze beantwoord, die de ijdelheid en de onvoegzame aantijgingen van den minister van Justitie op eene gevoelige wijze bestraft. Er heerschen in den toon van dit stuk eene waardigheid en een vertrouwen op eigene kracht, die scherp afsteken bij den onderdanig-dienstwilligen, schoorvaetenden en ootmoedigen toon, op welken het ministerie de Edel Mogende Tweede Kamer liefkozend smeekte, zich toch niet al te zeer te verloornen, zoo er in het ministeriëel ontwerp van grondwets-herziening nog aler en daar bij toeval eenige sprankjes van liberaliteit waren overgebleven, en hare gehoorzame, dienaren toch niet te bedroeven, door hun werk, dat zij met zooveel moeite, in het zweet hunnes aanschijns hadden en elkander gewerkt, af te keuren.

De aantijging door den minister van Justitie aan de Eerste Kamer gedaan, dat zij de eerste stappen tot bezuiniging zoude hebben belemmerd en zich hebben aangesloten aan hen, die het stelsel van behoud thans in een stelsel van tegenstand, tegen alles wat naar hervorming gelijkt, hebben doen overgaan, — was niet slechts uit de lucht gegrepen, maar daarenboven, als afkomstig van het hoofd van het ministerie, gericht aan het

hoofd van den Staat en langs officiëlen weg door het geheele land uitgekraaid, ten hoogste ongepast en onkiesch. Zij was zulks bovenal in den mond van een ministerie dat zoo hoog had opgegeven van zijnen onbegrensden eerbied en zijne hoogachting en zijn onbepaald vertrouwen op diezelfde vertegenwoordiging welke het voorstelde, — (als zijnde eene «fictie») — uit elkander te jagen endoor eene andere ware vertegenwoordiging te doen vervangen; zij was zulks bovenal in den mond van een ministerie, dat, pas even tevoren, verklaard had, eene Eerste Kamer voor zulke onmisbaar meubel in het staatshuishouden te achten, dat zonder dit, alle regering ONDENKBAAR was. En ziedaar: naauwelijks begint de onmisbare machine te functioneren, of men schreeuwt moord en brand en roept de bureu te hulp, over het ongehoorde feit, dat menschen, aan wier behoudende gevoelens men nimmer getwijfeld heeft, die om hunnen behoudenden zin geroepen waren, die geroepen waren juist, opdat zij behouden zouden, niet met geestdrift een paar onnoozele wets-ontwerpjes aannamen, die men in de Tweede Kamer er met moeite had doorgesleept, en welke de minister geliefde te bestempelen met den hoogdravenden titel van «eerste stappen op den weg van bezuiniging en vereenvoudiging».

De Eerste Kamer heeft volkomen regt een zoo onbesuisd en onbehoorlijk gedrag ten strengste te gispfen. Zij kon en mogt, indien zij eenigen prijs stelde op hare eigene waardigheid, een zoo grof vergrijp tegen alle regelen van betamelijkheid, van constitutionnele en parlementaire beginselen niet met stilzwijgen voorbijgaan. «Die ongegronde aantijging», zegt zij, «moest als van zelve strekken tot opwekking van de minachting der natie jegens een gedeelte van de vertegenwoordiging en om dat gedeelte aan een zedelijken dwang te onderwerpen, onbestaanbaar met zijne instelling en waar zich de Kamer verre boven verheven acht.» Een van de troosters van den heer DONKER heeft hem aangeraden, het manifest niet te beantwoorden, maar het «voor» notificatie aan te nemen. De raad is inderdaad naïf. Het is alsof men iemand, aan wien in een duël door zijne tegenpartij de wapens in de hand waren stuk geslagen, den raad gaf, om zich nu niet verder te verweren, maar, om alle rusie en gekijfte voorkomen, zijne nederlaag «voor notificatie» aan te nemen. Wij gelooven, dat de heer DONKER, na zich zoo erg

vergaloppeerd te hebben, ook zonder het advies zijns troosters, wel zeer blijde zal zijn, wanneer hij met deze teregtwijzing vrijkomt, en de zaak nu wel blaauw blaauw zal laten. Wij houden den heer DONKER voor te opregt en te loyaal om niet te erkennen dat, bij deze gelegenheid, al het ongelijk notoir aan zijnen kant is geweest en dat hij, door onberaden drift vervoerd, dien jammerlijken klaagbrief aan den Koning schreef, over een feit, aan hetwelk de Kroon geheel vreemd was en blijven moest en in welken hij met zoo berispelijke overijling, die uit de lucht gegrepen en, vooral in zijnen mond, zoo onvoegzame aantijgingen deed, door welke hij de Kroon en de natie tegen een gedeelte der wettelijk bestaande vertegenwoordiging opzette.

Wij zijn nooit bewonderaars der Eerste Kamer geweest en wij zijn het ook nu niet, evenmin als wij het zijn van die Eerste Kamer met welke het ministeriëel wijzigings-ontwerp ons bedreigt. Maar wij gevoelen sympathie voor elk, die toont karakter te hebben en wij eerbiedigen iedere overtuiging. De houding door de Eerste Kamer bij deze gelegenheid aangenomen moet een iegelijk, die eenig gevoel van eigenwaarde heeft, gunstig voor haar innemen. Het beginsel eener Eerste Kamer moge men afkeuren; het stelsel door de Eerste Kamer voorgestaan moge men verwerpelijk vinden, maar men zal, wanneer men ter goeder trouw de zaak wil beoordeelen, moeten erkennen, dat de wijze, op welke de Eerste Kamer dit incident heeft behandeld, gunstig afsteekt bij het karakterloos geschagcher en de wederzijdsche offers van het ministerie of de Tweede Kamer over de grondwets-herziening en het jankend geschreeuw door den minister van Justitie aangeheven, toen hij, tegen zijne verwachting, verzocht werd de eerste twee proeven zijner ministeriële bekwaamheid weder mede naar huis te nemen.

Wij hopen, dat het ministerie zich de les ten nutte zal maken. Wij hopen, dat en het ministerie en de dubbele Kamer aan de waardige houding der Eerste Kamer een voorbeeld zullen nemen en dat zij zich door geene woordenpraal of ministeriële emphase zal laten bepraten hare overtuiging ten offer te brengen, of goed te keuren «hetgeen haar voorkomt met de regten van de Kroon of met het welbegrepen belang der natie in strijd te zijn.» De Hemel beware ons voor eene grondwet, aan welke ieder iets van zijne overtuiging heeft ten offer ge-

bragt en die dus als resultaat oplevert, de overtuiging van niemand.

Buitenlandsche berigten.

HONGARIJE.

Pesth, 25 aug. In de zitting van de Kamer der Afgevaardigden van den 22sten is een koninklijk besluit voorgelezen, volgens hetwelk de Koning, thans eene betere gezondheid genietende, zelf de regering weder opneemt en den Palatijn-Aartschertog Stephanus van de hem verleende volmagt ontslaat. Dit besluit werd in eene geheime zitting der Kamer onderzocht.

DUITSCHLAND.

Berlijn, 30 aug. De ratificatie van den wapenstilstand tusschen Duitschland en Denemarken zal den 1sten september te Lübeck plaats hebben. Van wege Duitschland zal dit door den Koning van Pruisen geschieden. De voornaamste bepalingen zijn de volgende: De maatregelen van het provisioneel bestuur en den Koning van Denemarken, sedert het begin van den opstand genomen, worden vernietigd. Het nieuw provisioneel bestuur kan echter die maatregelen, welke op het inwendig beheer betrekking hebben, van kracht doen blijven. Dit nieuwe provisioneel bestuur zal beide Hertogdommen beheeren. Het bestaat uit vijf leden, twee uit Sleeswijk, door den Koning van Pruisen benoemd, twee uit Holstein, door den Koning van Denemarken, het vijfde zal door deze vier benoemd worden en zoo deze het hieromtrent niet eens zijn, door Pruisen. In Sleeswijk blijven troepen onder het commando van Pruisen; in Holstein onder dat van den koning van Denemarken. Twee duizend man Deutsche troepen worden onder de bevelen van eenen generaal van de centrale magt geplaatst. Lauenburg wordt aan Denemarken teruggegeven. De wapenstilstand is voor zeven maanden gesloten. De ratificatie is gisteren in een ministerraad, te Sans-Souci gehouden, onherroepelijk vastgesteld.

— De *Hamb. Börsen-Halle* zegt uit Altona de volgende officiële mededeeling omtrent het gesloten verdrag ontvangen te hebben: In Sleeswijk-Holstein blijft het vereenigde Sleeswijk-Holsteinsche leger, benevens 2000 man Pruisen. De nieuwe leden van het bestuur zullen door het tegenwoordig provisioneel bestuur voorgesteld, door de centrale magt goedgekeurd en door Frederik VII, als Hertog van Sleeswijk-Holstein, bevestigd worden. Prins Ferdinand zal geen deel aan de regering nemen. De Augustenburgerse prinszen ontvangen volkomene schadeloosstelling voor hunnen weggevoerden of beschadigden eigendom. Een Bonds-generaal voert het opperbevel over de in Sleeswijk-Holstein blijvende troepen. De Hannoveranen zullen naar Hamburg verplaatst worden. Alle maatregelen van het provisioneel bestuur, die met de soevereiniteit en waardigheid van den Hertog niet overeenkomen, worden buiten werking gesteld.

ENGELAND.

Londen, 30 aug. Louis Blanc is gisteren te Londen aangekomen. Zoo bevindt zich de constitutionnele monarchie van 1830 en het Voorloopig Bewind van 1848 als het ware vereenigd in het oord van ballingschap. »De dynastieke droom van de Tuilleries, zegt de *Times*, die nog koortsachtige beweging en de weer voorbijgaande hersenschim van het Luxemburg, zijn voorbijgevloden. Zij behooren tot de geschiedenis, en noch Lodewijk-Philips, noch Louis Blanc hebben ons eene oplossing van het maatschappelijk raadsel gegeven, of eenen slentel voor de toekomst. Frankrijk blijft wat het was, een onderwerp van bespiegeling, een groot misschien. De dynastie van Orleans is voorbij, de voorloopige regering is voorbij, generaal Cavaignac en krijgsgeweld bestaan. Wat nu?»

— De tijdingen nopens den aardappel-oogst in Ierland luiden iets gunstiger; de terugkeer van drooger weder heeft voordeel gewerkt.

FRANKRIJK.

Parijs, 29 aug. In de zitting der Nationale Vergadering van heden werd bepaald, dat de discussiën over de constitutie aanstaanden maandag een aanvang zullen nemen en dat er twee zittingen dagelijks zullen gehouden worden. Aan de orde van den dag waren de discussiën over de aanvraag ter dadelijke bediscussieering van het voorstel, betreffende de geschorste of gesupprimeerde dagbladen. De generaal Cavaignac zeide, dat, indien het voorstel alleen ten doel had de Vergadering te noodzaken over het gebruik te oordeelen, dat van het regt van opheffing en schorsing gemaakt was, hij gevraagd zou hebben, dat men tot de orde van den dag overging. Maar spreker erkende, dat het voorstel van veel belang was en een belangrijk regt betrof, en dat hij insgelijks op de noodzakelijkheid eener spoedige bediscussieering van het voorgestelde aandrang. Na eenige discussiën werd het voorstel naar het comité van wetgeving verzonden. Vervolgens werd het wetsontwerp, betreffende de weder-invoering van de octrooi-regten op het geslagt vleesch in de hoofdstad, bediscussieerd. De heer *Considérant* merkte aan, dat het eene dwaling was te gelooven, dat de vermindering van octrooi-regten voor de arme klasse voordeel zou zijn.

Na eenige verdere discussiën werd het voorgestelde wetsontwerp aangenomen. Aan de orde vanden

dag waren vervolgens de discussiën over het wetsontwerp, strekkende om de wet van 2 maart 1848, waarbij de werk-uren in de fabrieken bepaald werden, weder in te trekken. In eene uitgebreide redevoering poogde de heer *Pierre Leroux* de wet te verdedigen; doch zijne redevoeringen werden door den heer *Buffet* wederlegd. Ten 7 ure ging de vergadering uiteen.

— De zaakgelastigde der Fransche republiek, welke naar Oostenrijk is vertrokken, heeft in last aan de Oostenrijksche regering slechts vier en twintig uren tijd te laten om te beantwoorden, of zij de aangeboden bemiddeling van Frankrijk en Engeland in de Italiaansche quaestie al dan niet wil aannemen. Ingeval er in dien tijd geen of slechts een ontwijkend antwoord mogt ontvangen worden, zal het Fransche leger handelen, en men zal Oostenrijk dan niet alleen Lombardije, maar ook Venetië ontnemen. Ingeval er eene interventie in Italië moet plaats hebben, zal, naar men zegt, de generaal *Lamoricière* tot bevelhebber van de troepen, welke in Italië zullen trekken, benoemd worden.

— Er moeten ongunstige tijdingen uit de zuidelijke departementen zijn. Men verzekert dat de regering heden middag ten drie ure met den telegraaf de tijding ontvangen heeft, dat er te Montpellier een legitimistische opstand is uitgebarsten. De prefect *Siquier* zou gekwetst en een kapitein der gendarmerie gesneuveld zijn; verdere bijzonderheden heeft men niet.

Volgens later ontvangen berigten was de rust te Montpellier hersteld, hoewel er nog eene sterke spanning bleef heerschen.

Parijs, 30 aug. Het *Journal des Débats* zegt, dat de Oostenrijksche minister *Wissenberg* aan het Fransche gouvernement een zeer onvoldoend antwoord moet gegeven hebben.

ZWITSERLAND.

Bern, 29 aug. Het kanton Graaubunderland heeft door de twaalfde stem, waardoor de aanneming der Bondsacte beslist is, de zekerheid gegeven, dat Zwitserland een nieuw en gewichtig tijdperk intreedt.

Binnenlandsche Berigten.

's Gravenhage, 3 sept. Gisteren avond ten 7 ure hebben HH. Exc. de ministers eene vergadering gehouden, die tot ongeveer 12 ure heeft geduurd.

— De Eerste Kamer der Staten-Generaal is heden vergaderd geweest. De ministers hebben die zitting bijgewoond. Het onderzoek in de afdeelingen, over de ontwerpen tot herziening der grondwet, is nagenoeg ten einde gebracht. Heden avond zal de centrale afdeeling der Kamer daarover nog bijeenkomen. De beraadslagingen schijnen op aanstaanden maandag bepaald te zijn.

— Bij nader onderzoek is ons gebleken, dat bij het ministerie niet in overweging is genomen, om nieuwe ontwerpen van wet op de lijfstraffen en het niet vervullen van vacatures in de hoven voor te dragen. Alleen is de minister van justitie bedacht geweest om de afschaffing der lijfstraffen met eene meerdere gradatie van straf in verband te brengen, doch is bij zijn ministerie begrepen, dat daaromtrent thans geen wetsontwerp moest worden aangeboden. Aan een nieuw ontwerp tot niet aanvulling van vacatures bij de provinciale hoven schijnt in het geheel niet te worden gedacht.

(*'s Gravenhaagsche Nieuwsbode.*)

— De *Nieuwsbode* verzekert dat de geruchten, die algemeen in de residentie in omloop waren, van benoemingen nopens de koloniën van allen grond zijn ontbloot.

Arnhem, 31 aug. De dag van heden was voor vele ingezetenen dezer stad en heeren leden der handboogschutterij, die aan het concours hebben deel genomen, een ware feestdag, welks genoegelijke uitspanning zeer zeker nog lang eene aangename herinnering zal achter laten.

Door de handboogschutterij *Soranus* uitgenoodigd, hebben aan dat concours deel genomen de schutterijen van Nijmegen, Utrecht en Doesborgh. Bij hare aankomst, werden zij opgewacht door eene deputatie der schutterij *Soranus* en vervolgens, in het gebouw *Musis Sacrum* binnengeleid, verwelkomd door het bestuur van genoemd collegie.

Alstoen werd bepaald dat de wedstrijd zou geopend worden des namiddags ten twee ure, waartoe 3 prijzen waren uitgelooft, bestaande de eerste in eene zilveren vergulden medaille, de tweede in eene zilveren medaille en de derde in een verguld eerekrans.

De wedstrijd, ten 2 ure een aanvang genomen hebbende, heeft voortgeduurd tot 4 uur; de schutters zich om 5½ ure wederom vereenigd hebbende, is de wedstrijd voortgezet tot 6½ uur; wanneer gebleken is dat de eerste prijs werd behaald door de schutterij *Apollo* van Utrecht, terwijl voor den tweeden prijs de beide schutterijen van Nijmegen een gelijk getal punten hadden geschoten, zoodat die schutterijen *Oefening en Vermaak* en *Batavier* volkomen gelijk stonden; daar de tijd te ver verstreken was, zoo besloot de directie van *Soranus* aan ieder dezer schutterijen een prijs toe te kennen; terwijl eindelijk de 3de en laatste prijs is te beurt gevallen aan den heer *Mensinga*, lid van de schutterij *Apollo*, hebbende als schutter de meeste punten geschoten.

De eerste prijs werd nu uitgereikt door den Wel

Edelen Achtbaren heer baron van *Palland van Westervoort*, burgemeester te dezer stede, en beschermheer van de handboogschutterij *Soranus* alhier, welke uitreiking plaats vond, onder het houden van eene sierlijke toespraak, die beantwoord werd door den president van *Soranus*, den heer *J. K. van den Broek*.

De 2de prijs werd uitgereikt door den evengenoomden heer president, met eene even keurige als passende toespraak; terwijl de 3de prijs, het eerekrans, werd ontvangen uit handen van den schutters-koning, den heer *A. de Veer Gz.*, gepaard met eene gepaste toespraak.

Na afloop van deze werkzaamheden, bragt de president van *Soranus* in eene sierlijke en gepaste rede hulde aan den verdienstelijken beschermheer, herinnerde en schetste de moeilijke taak, die ZEAB. had op zich genomen tot het helpen daarstellen van een gebouw, in Nederland eenig in zijne soort, en strekkende om de genoegens zoo van Arnhem ingezetenen als van vele van elders naar Arnhem komende vreemdelingen bij gelegenheid van zangers- en andere feesten bevordelijk te zijn, terwijl ZEAB., als beschermheer van *Soranus*, dit collegie in zijne bijzondere protectie heeft gelieven te nemen; deze toespraak werd door den beschermheer met hartelijkheid en warmte beantwoord.

Overigens moet bijzondere hulde worden toegebracht aan de heeren werkende leden van het muziekgezelschap *Crescendo* alhier, onder directie van den heer *Koens*, die dit feest door hunne aangename muziek zeer veel luister hebben bijgezet.

Het feest werd besloten door een bal, hetwelk onafgebroken heeft voortgeduurd tot 's morgens vier uur.

Bij allen, die dit feest met hunne tegenwoordigheid hebben vereerd, zal gewis langen tijd eene aangename herinnering achterblijven, terwijl men de hoop koestert, dat dit eerste schutters-concours in het volgende jaar door een groot nationaal concours zal gevolgd worden.

Mengelwerk.

Varia.

's Gravenhage, — augustus.

Bij de jongste verhandelingen en beraadslagingen over de grondwets-herziening, is weder gebleken hoe weinig besef de regering en de Staten-Generaal hebben van de noodwendigheden der nieuw ingetredene orde van zaken. Als verkeerden wij nog in de dagen des Behouds, als ware er niet voor Nederland zoowel als voor het omringend Europa een tijdperk van revolutie, vreedzame of geweldige, aangebroken, twistte en vitte men over kleinigheden, voortdurend met de oude denkbeelden beziel, naar de oude voorkeur luisterend. Ons tijdelijk ministerie, evenmin als onze fictive vertegenwoordiging, wil erkennen, dat allerwege in ons Europa de voogdij der natie moet worden opgegeven, vrijwillig of gedwongen; en dat er allerwege, zal geene regering-leoosheid tieren, een beredeneerd en opregt bestuur, kracht uit zijne gematigdheid puttende, op breedten grondslag gevestigd worden moet.

Wat verdord is, het is niet de monarchie, het is slechts hare aureole; wil men deze nu toch behouden zoo zal ook de monarchie verloren gaan. De aureole is verdord; en hierbij is, tegenover de toegenomen verlichting, niets verloren. Een troon kan vaster staan op de algemeene overtuiging van zijn voordeel, dan op de beweerde »gratie Gods." De bewijzen, welke eene dynastie dagelijks kan leveren van haar nut zullen haar in de algemeene achting oneindig meer doen rijzen dan een hofstoet wiens klatergoud en nietsigheid algemeen bekend en belacht is. Gelijk, enige eeuwen geleden, de koningen hunne dwergen en narren moesten opgeven, zoo moeten zij het thans hunne kamerheeren en antichambreadjudanten doen, die opgeblazen ledigloopers, die tot niets anders dienen dan om den burger onbeschaamd aan te gapen als hij op eene koninklijke audientie wacht. Wie de koninklijke magt waarlijk wil behouden, moet haar van hare oripeaux ontdoen die haar in den tegenwoordigen tijd niet alleen aan spot, maar ook aan haat prijs geven, dewijl zij uit de opbrengsten des volks worden bekostigd. Waartoe toch anders allerwege dat hoog opgevoerd inkomen des Konings, zoo het niet dienen moet om een nietigen hofstoet en nuttelooze praal te betalen? En mogen daartoe — het zij in gemoede aan alle vrienden van regt en orde gevraagd — mogen daartoe de duur opgebragte gelden des volks worden besteed?

Het volk gaat gebukt onder de drukkendste lasten, geheele families verlaten hunne bakermat om in een vreemd werelddeel een nieuw vaderland te gaan zoeken, wijl hier het zwaar belaste leven hun geen geschenk meer voor hunne kinderen schijnt... en dan beweert men nog dat het noodig is, noodig voor de achting des troons, dat er uit de schatkist jaarlijks twaalf tonnen gouds aan de dynastie worden gegeven! Is hij — het zij in gemoede gevraagd — is hij een opregt vaderlander, is hij een waar vriend der monarchie, hij die de Kroon met 's lands noodpenning wil verrijken? of is hij een vermomd oproerstoeker, een listige verrader des Konings?

Hij wil den troon hoog geplaatst zien, zegt hij; welnu zoo plaatst dien dan hoog in de achting en liefde des volks; maar niet hoog op stapels

van goud, aan het voedsel des arbeiders, aan de behoeften des burgers ontwoerd, om ijdel, ja om hatelijken glans te werpen op de algemeene nood-

Bezuinigingen, zegt men, zijn *wenschelijk*; het is niet waar: bezuinigingen zijn *noodzakelijk*, zijn *dringend noodzakelijk*; en een ministerie, 't welk slechts bezuinigingen *belooft*, 't welk geene bezuinigingen *invoert*, is even heilloos als eene vertegenwoordiging welke het niet tot bezuiniging *dwingt*.

Bezuinigen is onze eerste behoefte. Er moet worden bezuinigd, en *onmiddellijk*, *aanmerkelijk* bezuinigd, opdat gebrek, honger, oproer worden vermeden. Het is niet genoeg te beloozen, dat opstand en geweldige revolutie geene middelen van bezuiniging zijn. Waar is het, ja, dat geweldige ommekeer van zaken steeds met groote armoede, met grooter belastingdruk gepaard gaat, maar waar is het ook dat honger en verbittering weinig naar redenering luisteren. Zijn in het ministerie en in de Kamers, vooroordeel en eigenbaat zoo verblind dat zij opstand tartten, zou het dan verwonderen kunnen waneer in de rangen des volks ontbering en wrok dezelfde verblindheid stichten? Spiegelt u toch aan wat in Frankrijk geschiedde; let toch op de lucht die over gansch Europa hangt: zij is zwanger van kwaadaardige, van giftige stof. Het communisme is niet alleen in Frankrijk, het is allerwege te vreezen; het is des te meer te vreezen als het minder te verliezen heeft. Gij hebt gezien wat het te Parijs beproefde, hoe listig, hoe verwoed, het daarbij te werk ging. Nog heeft het in andere landen die energie niet bereikt, nog heeft het er meer van den beer dan van den tijger; doch allerwege bestaat het, allerwege bedreigt het de maatschappij. Snoeft niet op de orde die nog ongestoord bleef in ons midden; zij is niet uw werk; zij is de vrucht van het koel verstand der natie. Gij, met uwe onverschoonbare spottucht, met uwe valsche beloften, met uw aanhoudend bedrog, gij hebt waarlijk wel alles gedaan, om het geduld des volks ten niterste te turten!

Thans is voor Europa eene gansch andere orde van zaken aangebroken; zij is ook aangebroken voor Nederland, en de vraag is slechts: wilt gij ze vreedzaam helpen daarstellen of wacht gij geweldigen ommekeer? *Opregt* moet er worden geregeerd; want de menigte is uwe beguichelingen ontwassen; zij haat ze en veracht ze; zij zal ze vertreden zoo gij ze doorzet. *Opregt* moet er worden geregeerd en niet met ijdele woorden en valsche beloften; gelijk gij thans weder ijdele woorden en valsche beloften bezigt, wanneer gij zegt: »De wet regelt en beperkt de uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering in het belang der openbare orde.» Wien toch meent gij daarmee te verschalken? begrijpt niet iedereen dat het geheel bij de regering staat die *wet* te bewilligen! Zoo maakt men zich gehaat, zoo verdient men door het volk met den vinger te worden aangewezen. Acht gij vereenigingen en vergaderingen gevaarlijk, welnu, zoo zeg het en weiger ze openlijk en rond, gelijk een man van eer doen zou. Wat mij betreft, ik beschouw volksvergaderingen en optogten als heilloos en zou ze nooit in de grondwet toestaan, al name geheel Europa ze aan, al wierd er nog zoo zeer om geschreeuwd. — Wat mij betreft, ik haat en verfoei alles wat naar heerschappij des gepeupels zweemt en wat de vrijheid van den beschaafden man onderwerpt aan de nukken des janagels. Maar evenmin als ik Koningen en ministers bewierook, evenmin buig ik mij voor aanmatigheden des volks. Eene democratische republiek zou mij even gehaat zijn als eene vaderlijke of ridderlijke monarchie. En mij dunkt, dit mijn gevoelen is het algemeenste van de kern der natie. Wij willen de hoogst mogelijke vrijheid van allen voor alles wat de goede orde der maatschappij en de regten van anderen niet stoort. Wij willen afhankelijk zijn van de wet, maar niet van het goedgevoelen van gebieders; eenen Koning willen wij, ja, maar als handhaver der wet en der orde; niet als fetiche, niet om zijne kerk- of stoel-gangen na te gaan, noch om zijne paraderen te bevelagen.

De tijden van *feticheisme* zijn om; maar daarom niet de tijden der beperkte monarchie. Met de volste overtuiging beweeg ik dat de republikeinsche regeringsvorm (vooral omdat zij democratisch zou moeten zijn) geenszins past voor het tegenwoordig Europa; maar daaruit volgt geenszins dat men zich aan het goedgevoelen van dezen of genen Koning zou moeten onderwerpen; aan Koningen waarlijk is geen gebrek; er is overvloed aan kandidaten voor den troon, zowel als aan kandidaten voor elke andere openbare, ruim bezoldigde betrekking.

De vraag waarop het dus eigenlijk allerwege aan komt, behoort niet zoozeer te wezen: of men de constitutioneele monarchie behouden, dan wel de republiek invoeren wil, als wel: of de algemeene geachte en noodig gekeurde hervormingen door Koning A. dan wel door Koning B. zullen worden bevestigd.

Welke men slechts alzo de vraag te vereenvoudigen; dan zouden orde en rust aldaar in Europa hersteld zijn. Maar zij, welke van de misbruiken leven, welke Koning A. gedooft, krijten allen, welke die misbruiken bestrijden, niet alleen uit als bestrijders van Koning A., maar als bestrijders van het Koningschap, en zoo onttaardt de strijd tegen de

misbruiken van Koning A. in eenen strijd tegen het Koningschap zelf. De tegenstanders der misbruiken van Koning A., op zich zelve niet magtig genoeg om hervorming te erlangen, behooren democratischen bijstand, en wat wonder dan, dat na behaalde zege, de democratie buit maken wil?

Wensch men nu Nederland voor de meer en meer naderende crisis te behoeden, zoo haaste men zich het bestuur in te rigten ten voordeele van het algemeen in plaats van ter bevrediging eener bevoorregte oligarchie; men haaste zich eene fictive vertegenwoordiging te doen vervangen door eene ware vertegenwoordiging van de bevoegdenatie; onvertraagd zette men zich aan het bezuinigen ten einde de lasten des volks kunnen worden verligt.

Bezuinigingen zijn zoo noodig dat het de vraag niet meer zijn kon of deze of gene instelling, een Raad van State b. v., *nuttig kon wezen*; maar: of dezelve *onmisbaar* is. Alle niet onmisbare betrekkingen toch moeten worden afgeschaft; alle staatsuitgaven, die niet volstrekt noodig zijn ingetrokken. *Millioenen* kunnen en moeten worden bespaard.

Verantwoording, strenge verantwoording behoort te worden gevorderd van de ministers, zoo der gelden als der dagen welke zij hebben verspild.

Ministers zijn de bezoldigde dienaars der natie; dit vergete men niet. Niet dienaars, in democratischen zin, van de luimen des volks; maar van de ware belangen der natie. En ten einde die genaamde »Excellentien» zulks niet uit het oog verliezen, ten einde zij niet eigendunkelijk doelmatige bepalingen uitstellen en onverantwoordelijke prebendes voor hen zelve en hunnen aanhang invoeren of laten bestaan, ten einde onze binnen- en buitenlandsche belangen niet schandelijk worden verwaarloosd, behoort de ministerieele verantwoordelijkheid geen ijdel woord, maar eene nadrukkelijke waarheid te zijn; met klem gehandhaafd, niet door eene »fictive» maar door eene wezenlijke vertegenwoordiging der natie.

Ziedaar de allereerste vorderingen dervoor Europa, en ook voor Nederland nieuw ingetredene orde van zaken.

Hoe onaangenaam ook voor eene bevooroordeelde en zelfszuchtige oligarchie, voor nietige en karakterloze ministers, aan die vorderingen moet worden voldaan, of... dit is geene bedreiging maar eene voorzegging... de talloze bestrijders der bestaande misbruiken zullen, door hunne verwijdering van de regering, doortogt laten aan democratie en communisme, wanneer deze, gelijk in Frankrijk, hervorming tot leus nemende, wanorde aanbrengen ter vervanging van wanbestuur.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie der Arnhemse Courant.

Suriname, 11 juli 1848.

Dikwerf is er geklaagd over den benarden toestand van Suriname; meermalen hebben zich in het moederland stemmen verheven om iets tot verbetering der zaken aan te wenden, de regering zelve heeft veel in het werk gesteld en zich menige opoffering getroost, en in weervil van alles, wordt die toestand telkens erger. Waaraan moet dit toegeschreven worden? ... Aan *misleiding*.

De administrateurs van plantadjen, die zich in den slaap wiegen met het denkbeeld dat de kolonie hunnen tijd wel zal nitdienen, trachten alles van eene goede zijde voor te stellen, alle mislukking van oogsten, — dikwerf de vrucht van hunne nalatigheid en totale onkunde, — aan het seizoen te wijten, de ontevredenheid en het gemor der slaven, — de gevolgen van kwade praktijken, — te verzwijgen en de geest van vrijheid, die overal doorgedrongen en op eene beslissing schijnt te wachten, te bedekken met het voorgeven, dat onze negers gedwee en rustig, steeds bereid zijn het juk der slavernij te dragen. Z. Exc. de gouverneur der kolonie, die zijnen besten tijd besteedt aan het aanteggen van bloemperken voor het gouvernementshuis en het verteren van 's lands gelden aan de aanplanting van nopal, die in een zandgrond en onder de verbazende Surinaamsche regens ter naauwernood opschieten om weldra te verrotten, bedot het ministerie van alle kanten, waardoor dat departement telkens verkeerde maatregelen neemt; behalve in die gevallen, waarin men, dwingend, heerschappij over de verkeerde staatkunde moede, zich aan de regering beklagt en de zaken in hare wezenlijke gedaante voordraagt.

Het woord *geheim* is een heiligdom bij het koloniaal bestuur, behalve in de gevallen, dat de courrant eene loftuiting op den gouverneur, — waarmede men hem dikwerf persifleert, — geldt.

De censuur, waaromtrent geene enkele wetsbepaling bestaat en derhalve op de onbeperkte en tyranniekste wijze door den procureur-generaal wordt uitgeoefend, waarborgt het gouvernement, dat de zaken dien schijn zullen hebben, welke de gouverneur daaraan wil geven, en met zijne plannen van eersucht en despotisme het best overeenkomt.

Van tijd tot tijd waagt men het echter, in de koloniale nieuwsgedrukte, voor te dragen, wat het algemeen belang geldt, vooral wanneer de nood hoog geklommen is en de plaatsgrijpende omstandigheden, de openlijke vermelding noodzakelijk maken; doch te vergeefs; het wordt niet toegelaten. De geest van emancipatie, die reeds lang onder onze slaven is doorgedrongen, heeft bij de vrijlating

in Fransch-Guijana nieuw voedsel bekomen, en hier en daar, door verkeerde behandeling der directeurs, tot dadelijkheden aanleiding gegeven. Zoo hebben de slaven der plantadje Leonsberg, in de nabijheid der stad Driesveld, in de Tapoeipa-kreek, en Arendrust, aan de rivier Commewijne, geweigerd te arbeiden. Eene commissie, bestaande uit de heemraden der divisien (leden van den kolonialen raad) en den procureur-generaal, vergezeld van een detachement militairen, zijn met de stoomboot naar de beide eerstgenoemde plantadjen vertrokken, en de slaven zijn met een zoogenaamden *Spaansche bok* afgestraft. — Of dit nu de geest van vrijheid zal verdrijven dan wel een haat en walg tegen de harde slavernij en hare mishandeling aankweeken, is niet moeijelijk te beslissen.

Te midden van deze omstandigheden en het heerschend geldgebrek, waardoor de handel ten eenenmale gestremd is en de waarde van eigendommen tot eene ongehoorde laagte is gedaald, hebben wij, doordrongen van het gevaar, waarin belanghebbenden zich bevinden, en de onzekerheid, hoedanig te handelen, in het *Algemeen Nieuws- en Advertentie-Blad* van den 7den juli, een voorstel gedaan tot eene bijeenkomst van eigenaren, administrateurs en kooplieden, ten einde door wisseling van denkbeelden tot een vast besluit te geraken.

Zulk een voorstel, hetwelk algemeen beaamd werd, is door de censuur, met toestemming van den gouverneur, doorgehaald.

De reden daarvan schijnt te liggen in de totale onbekendheid van den gouverneur met de belangen der ingezetenen, of in den wil om de kolonie verloren te doen gaan of in handen der negers over te leveren, die weldra zich zelve emanciperen zullen.

Wij voor ons zijn aangespoord om het bedoelde artikel, benevens de courant, waarin hetzelfde is doorgehaald, aan de redactie van de *Arnhemse Courant* op te zenden, met verzoek hetzelfde stuk in haar geacht blad op te nemen, ten einde de regering, de vertegenwoordiging en de belanghebbenden in het moederland ingelicht worden omtrent den tegenwoordigen toestand van zaken in de kolonie; wordende intusschen de gouverneur der kolonie aansprakelijk gehouden voor al de gevolgen, die uit zijne handelwijze mogten voortvloeien.

Intusschen is het noodzakelijk dat de regering de vrijheid van drukpers in Suriname toelate, ten einde daardoor de gelegenheid te verschaffen naauwkeurige berichten omtrent deze bezitting te vermelden en zodoende het ministerie, de vertegenwoordiging en belanghebbenden in staat te stellen, de ware toedragt van zaken te leeren kennen en met vertrouwen te behandelen.

Met achting,

Eenige belanghebbenden.

Inhoud van het stuk, dat aan de redactie van het *Algemeen Nieuws- en Advertentie-Blad* ter plaatsing was gezonden, doch door de censuur is doorgehaald.

Ingezonden.

Bij den ongunstigen toestand van zaken, die zich alhier allerwege op de drukkendste wijze doet gevoelen; bij het gebrek aan geld, hetwelk den alernadeeligsten invloed op den handel uitoefent, in de afdoening van zaken aan alle zijden belemmering doet ondervinden, de waarde van alle vaste goederen dagelijks doet afnemen en den verkoop van producten schier onmogelijk maakt; — bij de volstrekte onzekerheid, die ten aanzien van den toestand der arbeidende magt bestaat, en te midden van de onrustbarende omstandigheden, die zich hier en daar openbaren, is het waarlijk te verwonderen, dat er nog geene pogingen zijn in het werk gesteld om middelen te beramen, ten einde aan dien drang van zaken eene gunstige wending te geven.

Hoe uiteenlopend de persoonlijke belangen ook mogen zijn, alles behoort zich toch te vereenigen tot één punt, namelijk: het welzijn van het algemeen, het ongestoord behoud der kolonie. — En willen wij ons zelve niet misleiden, dan zullen wij, bij ernstig nadenken, moeten bekenen, dat wij thans geplaatst zijn op den top van eenen vuurspuwend berg, welks uitbarsting vernieling rondom ons kan verspreiden.

Willen wij ons derhalve voor derzelver schroomelijke gevolgen behoeden, dan behooren wij in tijds, met beleid en overleg, maatregelen te beramen, ten einde het kwaad in deszelfs vaart te stuiten.

Om daartoe te geraken dunkt ons, onder verbetering, niet ondienstig te zijn eene zamenkomst van eigenaren, administrateurs en kooplieden; in welke vergadering men over de algemeene belangen zoude kunnen raadplegen, en door wisseling van denkbeelden geraken tot een vereenigd besluit ten aanzien van den weg dien men behoort in te slaan en de middelen welke dienen aangewend te worden tot verbetering van den toestand der zaken en tot verzekering van het rustig bestaan der kolonie.

Tot zoodanige bijeenkomst zoude men de toestemming van Z. Exc. den gouverneur moeten inroepen en tevens Zijn Hoog Edel Gestrenge kunnen verzoeken daarbij tegenwoordig te zijn, ten einde de gevoelens der regering omtrent de te behandelen punten in te winnen en voorts met gemeenschappelijk overleg tot een vast besluit te geraken.

Wij onderwerpen dit denkbeeld aan de bescheidene beoordeeling van zaakkundigen, en wenschen van harte, dat hetzelfde tot gunstige resultaten moge leiden.

Hetgeen ik reeds voor jaren, ook in dit blad, beweerd heb, dat namelijk onze krijgsmagt in Indië geenszins toereikende is, en dat men het waarachtig belang van ons land in die streken opoffert, om zoo veel geld mogelijk van daar in Europa te kunnen gebruiken, is dezer dagen overtuigend gebleken. Een betrekkelijk klein eiland, in het gezigt van Java gelegen, dat onophondelijk onze schepen plunderde, welke het magtig kon worden; een eiland, dat ook om vele andere redenen sints lang tot onze bezittingen moest behoord hebben, heeft thans tot schouwplaats verstrekt van de nederlaag van onze troepen. Waarom? omdat deze hunnen plicht niet betracht hebben? omdat zij te lafhartig waren eenvoudige inlanders te overwinnen? Geenszins. Maar omdat zij niet talrijk genoeg waren; omdat men geen goede kennis had van den toestand des vijands; omdat het aan amunitie en levensmiddelen ontbrak. Het is dus de fout van ons bestuur; het is een gevolg van de bekrompene, ellendige staatkunde van onze regering, die onze dierbaarste belangen verzaakt, om in ons land eenige millioenen uit Indië nutteloos te kunnen uitgeven. Luide spreekt dit feit; luide schreeuwt het om wraak over een man, die het wagen durfde zelfs het noodige geslacht aan de Javaansche vestingen te onthouden, alleen om eenige tonnen gouds meer hier te lande te kunnen aanwenden tot instandhouding van eene orde van zaken, welke het volk afkeurt. Zal men op dezen weg blijven voortgaan? Zal de schande, welke wij op Balie ondergingen, ongewroken blijven? Welnu, men verwachtte dan weldra de tijding dat geheel Java in opstand is, want onze magt aldaar hangt geheel van de opinie af. Gelooven de Javaansche grooten dat zij ons gemakkelijk kunnen verdrijven, dan handelen zij diensvolgens. Hetgeen als onder hunne oogen voorviel, is volmaakt geschikt om hun dit geloof te geven.

Het is dus eene levensquaestie voor onze magt in Indië over Balie te zegevieren, ja dat eiland geheel te onderwerpen; en dit is niet moeilijk, want de tegenstand vloeit daar minder voort uit het volk zelf, dan uit de regeringen. Dezen vernietigd zijnde, zal het behoud van dat eiland geene moeilijkheden opleveren, terwijl het weldra eene rijke bron van inkomsten zal worden; want Balie en Lombok leveren half zooveel rijst als Java, en moeten dus, wanneer zij geheel onderworpen zijn, de voordeelen afwerpen, welke half Java oplevert. Sints jaren moesten overigens beide deze eilanden ons behoord hebben, al ware het alleen om andere natieën te beletten daar te nestelen. Thans vordert niet alleen ons belang, dat althans Balie onderworpen werde, maar onze eer, ons aanzien in Indië. Het zal nu blijken, of onze regerings-verandering ook eene verbetering is geweest; of de mannen, welke ons thans besturen, energie genoeg bezitten, om te handelen gelijk behoort, dan wel of zij lafhartig door nietige inlanders ons gezag in Indië doen verguizen en daardoor ons geheele Indische rijk op het spel willen zetten.

Benoeming van den politie-commissaris te Leeuwarden.

Met leedwezen en bevreemding heeft men hier de benoeming vernomen van den heer R. PIKKEMA, tot commissaris van politie te dezer stede. Algemeen toch vond de voordragt van het stedelijk bestuur, nadat die bekend geworden was, bijval en algemeen wenschte men, dat één der daarop geplaatste personen, onverschillig wie dan ook, door den Koning benoemd geworden ware, daar men van allen met grond verwachten mogt, dat zij aan den goeden dunk, door het bestuur van hen gekoesterd, in allen opzichte zouden beantwoorden, en de in deze tijden vooral, zoo belangrijke betrekking van politie-commissaris naar vereischte waarnemen, en het algemeene welzijn naar vermogen bevorderen zouden. Algemeen was daarom het leedgevoel, toen men vernam dat een vreemde, iemand op wien de keuze van het bestuur niet was gevallen, geroepen werd tot een post, waarbij kennis van plaatselijke gesteldheid zoowel als bekendheid met personen een zeer wezenlijk vereischte is, die in het naauwste verband tot het stedelijk bestuur staat, en waarvan de bezoldiging geheel uit de stedelijke middelen gevonden wordt.

Geen wonder dus, dat men vraagt naar de oorzaken, die het gouvernement hebben kunnen bewegen om van de voordragt, door burgemeester en wethouders gedaan, af te wijken. Is de heer R. PIKKEMA, zooveel bekwaamer, activer ambtenaar dan b. v. zijn collega te Harlingen? Of is hij een dier gelukskinderen, welke zonder buitengewone verdiensten of bekwaamheden, ten gevolge van reeds bestaande of eerlang aan te knopen relatien, zonder veel moeite vooruitkomen? Of is hier de gevoeligheid van het een of ander collegie of hooggeplaatsten ambtenaar mede in het spel, die in het geheel niet of niet genoeg bij het doen der voordragt is gekend? Of wel, treft men hier nog weder een staaltje aan van centralisatie-geest of oppermagtig bestuur, eene specie van vaderlijke magt, over onmondige kinderen? Velerhande zijn de gissingen naar de waarheid, terwijl wij de onderscheidene geruch-

ten, daaromtrent in omloop, liever stilzwijgend voorbijgaan, ten einde hatelijke personaliteiten te vermijden. Doch wij mogen het niet ontveinzen, dat er maar ééne algemeene stem van afkeuring wordt gehoord, over de wijze, waarop het stedelijk bestuur in dezen is behandeld en deszelfs bedoelingen zijn miskend. Men moet toch veronderstellen, dat hetzelfde, met het oog op de belangrijkheid der betrekking en op de veelvuldige punten van aanraking tusschen een plaatselijk bestuur en eenen commissaris van politie, in het waarachtig belang der aan hun bestuur toevertrouwde stad, geene andere personen zullen voorgedragen hebben, dandie, naar hunne overtuiging, de noodige geschiktheid daartoe bezaten.

In den regel strekt eene voordragt ten rigtsnoer bij de benoeming, en moet dit ook uit den aard der zaak, tenzij men het regt van voordragt in eene onbeduidende formaliteit, die niets te beteekenen heeft, wil doen ontaarden. — Is dit echter niet al-zoo, en heeft het regt, aan collegien van bestuur bij de bestaande wetten en reglementen toegekend, om voor sommige betrekkingen voordragten te doen, nog eenige beteekenis, dan is het de plicht van een gouvernement, dat regt te handhaven, niet te gedoo-gen dat er van afgeweken worde, veel min, door zelf daarvan af te wijken, een gevaarlijk voorbeeld van klein- of minachting te geven der handelingen van eenig bestuur. — Daarom achten wij het dan ook noch met den plicht noch met het belang des gouvernements overeen te brengen, om, zoo als hier geschied is, zonder hoogstgewigtige redenen, en zonder die nog aan het bestuur zelf kenbaar te maken, een door hem gedane voordragt, als scheurpapier ter zijde te leggen, en hun iemand op te dringen, dien zij voor de vacerende betrekking niet geschikt gekeurd, althans niet gewild hebben.

Wij moeten de eigendunkelijke handelwijze door het gouvernement in dezen gevolgd, als magtsvertoonning afkeuren, maar wij beschouwen die bovendien als allezins noodlottig voor eene gewenschte overeenstemming tusschen allen, die met eenig openbaar gezag zijn bekleed, hoedanige overeenstemming immer, doch vooral in den onrustigen tijd, dien wij beleven, zoo wenschelijk is, en daardoor niet alléén niet bevorderd, maar ten algemeenen nadeele veeleer tegengewerkt wordt. — Intusschen zal de zaak wel niet te veranderen zijn, en er blijft onzes inziens voor h. h. burgemeester en wethouders der stad Leeuwarden niets anders over, dan gedwee de pil te slikken, die men zich niet eens de moeite heeft gegeven te vergulden, of wel als zelfstandige en onafhankelijke mannen afstand te doen van eene betrekking, die hun op zoodanige wijze hatelijk en moeilijk wordt gemaakt.

F. J. AXTRA.

Weldadigheid.

HEEREN KOOPLIEDEN EN SCHIPPERS!

Schipper G. Fredriks, beladen met schors, werd op den 6den juli 11. door een Groninger schipper in de bocht van Halfvasten onontwijkbaar overzeeld, waardoor schip en lading in zinkenden staat geraakten, en hij door wanhopige inspanning ter naauwernood zijn leven met vrouw en 4 kinderen vermogt te redden. Evenwel na 3 dagen en 3 nachten in het water te zijn werkzaam geweest om nog zooveel mogelijk van de lading te redden, is hij aan de gevolgen op den 24sten dezer bezweken, na zijn oudste dochtertje eenige dagen te voren ten grave te hebben gebracht. Thans zit de ongelukkige weduwe, die bovendien gebrekkig is, met 3 nog zeer jonge kinderen van alles beroofd, — zijnde het schip door de zware beschadiging der reparatie niet meer waard, — en vervalt door deze onherstelbare rampen tot de diepste ellende, bijaldien zich niemand harer aantrekt. De ondergeteekenden, afzenders dezer noodlottige lading en diep medelijdende ongelukkigen bewogen, bieden zich daarom aan om giften in te zamelen voor het in volkomen gebrek verkeerende huisgezin, en verzoeken dus ieder menschenvriend, die achting voor een braven schipper gevoelt, om hoe weinig ook daarvoor iets af te zonderen, en zulks goedgegunstig aan de ondergeteekenden wel te willen inzenden; van welke ontvangsten dankbaar melding zal worden gemaakt.

Zutphen, den 31sten Augustus 1848.

Gebroeders WELTER.

Advertentiën.

Aanbesteding.

DE DIJKSTOEL VAN OVER-BETUWE zal op Dingsdag den 12den September 1848, des namiddags ten één ure, in het Ambtshuis te Elst, aan den minstaannemende in het openbaar aanbesteden:

Het BOUWEN van twee MAGAZIJNEN voor berging van nood-materialen, te Wolferen en Bemmelen.

Het bestek en de voorwaarden zullen drie dagen vóór de Besteding ter inzage voor de belanghebbenden liggen: te Bemmelen, in de Ronduit; te Valburg, bij VAN DE POLL; te Elst, in het Ambtshuis, en ten Kantore van den Secretaris van Over-Betuwe te Nijmegen; zullende daags vóór de Besteding de aanwijzing in loco geschieden door den Dijkmeester.

De Notaris **KOLFSCHOTEN**, te **Arnhem**, zal op Woensdag den 6den September 1848, des avonds om 7 uur, in het Logement het Hof van Holland aldaar, finaal verkoopen:

1o. Een HUIS en ERF te **Arnhem**, in de Oeverstraat, digt bij de Rijn-Barrière, Wijk B, No. 100, bewoond bij **W. BAKKER** en anderen, bij inkommet met de hoogen gebragt op. . . . . f 112

en 2o. Een WINKELHUIS, ERF en GROND met BAKKERIJ en TUIN, te **Elden**, bewoond bij **C. NULDEN**, op. . . . . f 131

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van voormelden Notaris en met betrekking tot het eerste perceel ook ten Kantore van den Notaris **Mr. W. H. TAAIJ** aldaar.

+++ Men verlangt, tegen ruim loon en een goede behandeling, met primo November in een deftig huisgezin te **Amsterdam** eene fatsoenlijke en bekwaame **KEUKENMEID**, die op eene Kagchel kan koken, van goede getuigschriften voorzien en met vermelding, waar zij het laatst gediend heeft. — Men adressere zich met **francobrieven**, onder Letter A., bij den Boekverkoopster **NIJHOFF**, te **Arnhem**.

+++ De ondergeteekenden hebben de eer te berichten, dat zij zich alhier gevestigd hebben tot het geven van **PIANO- en ZANGLESSEN** op alle **STRIJK-INSTRUMENTEN**, ook **CORNET à PISTON** en **VENTIL-TROMPET**, en andere **BLAAS-INSTRUMENTEN**; voor deze, als tot het leveren van **MUZIJK** bij Huispartijen, bevelen zij zich minzaam aan, zijnde hiertoe voorzien van een geheel nieuwe collectie Muziekstukken.

T. J. & M. VAN LEEUWEN.
Zutphen, Rijkshage.

RIJN- en IJSEL

STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ

Zomerdiensden 1848.

OPVAART.

Van **Kampen**, elken Zondag, Dingsdag en Donderdag, des morgens om 3 uur.

Van **Arnhem**, elken Zondag, Dingsdag en Donderdag, des namiddags om 4 uur.

Van **Emmerik**, elken Maandag, Woensdag en Vrijdag, des morgens om 6 uur.

AFVAART.

Van **Keulen**, elken Zondag, Dingsdag en Vrijdag, des avonds om 8 uur.

Van **Dusseldorff**, elken Zondag, Dingsdag en Vrijdag, des nachts om 12 uur.

Van **Arnhem**, elken Maandag, Woensdag en Zaterdag, des voormiddags om 11 uur.

Stads Schouwburg.

Koninklijke Zuid-Hollandsche Tooneelspeel, onder directie van den Heer **A. PETERS**.

Maandag 4 September 1848:

ZIJ IS KRANKZINNIG

Tooneelspel in twee bedrijven, vrij naar het Fransche van **MELVILLE**, door **Mr. J. H. BURLAGE**.

Nooit alhier in het Hollandsch vertoond.

Gevolgd door:

Gen. Wubelijks-Voorstel

OP HELGOLAND.

Groot dramatisch Tafereel in twee afdeelingen, naar het Hoogduitsch van **L. SCHNEIDER**, door den Heer **H. VAN DER SPRONG**.

Nooit alhier vertoond.

Dit stuk is vervaardigd naar de bekende kunstplaat van **JORDAT: Der Heirathsantrag auf Helgoland.**

Aanvang ten half zeven ure.

Heeren Abonnees worden verzocht op den speeldag, tussehen 9 en 10 ure, plaatsen te bespreken, zullende anders over dezelve worden beschikt.

Marktprijzen.

ARNHEM 1 september.

Oude Weit van f 7.25 tot f 9.75; Nieuwe Weit van f 6.25 tot f 8.70; Rogge van f 5.40 tot f 5.75; Boekweit van f 5.75 tot f 6.00; Garst van f 4.50 tot f 4.50; Friessche Haver van f 0.00 tot f 0.00; Voerhaver van f 2.40 tot f 3.00; Witte Boonen van f 0.00 tot f 0.00; Paardeboonen van f 0.00 tot f 0.00; Graauwe Erwtten van f 12.50 tot f 0.00; Groene Erwtten van f 0.00 tot f 0.00; Gele Erwtten van f 0.00 tot f 0.00; Koolzaad van f 0.00 tot f 0.00; Avelzaad van f 0.00 tot f 0.00; Kloverzaad van f 0.00 tot f 0.00; Nieuwe Aardappelen van f 0.90 tot f 1.25; Boter van f 0.60 tot f 0.70 het pond.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 2 Sept. 1 El 6 Palm 0 Duim; gew. 4 D. gev. 0 D.

Te **Arnhem**, bij **G. J. THIEME**, Boekdrukker.